चत्वारिंशोऽध्यायः

शिशुपालवधपर्व

सचिन्तं युधिष्ठिरं प्रति भीष्मस्य सान्त्वनावचनम्

वैशम्पायन उवाच

ततः सागरसङ्काशं दृष्ट्वा नृपतिमण्डलम्।

(संवर्तवाताभिहतं भीमं क्षुब्धमिवार्णवम्।।)

रोषात् प्रचलितं सर्वमिदमाह युधिष्ठिरः।। २-४०-१

भीष्मं मतिमतां मुख्यं वृद्धं कुरुपितामहम्।

बृहस्पतिं बृहत्तेजाः पुरुहूत इवारिहा।। २-४०-२

असौ रोषात् प्रचलितो महान्नृपतिसागरः।

अत्र यत्प्रतिपत्तव्यं तन्मे ब्रूहि पितामह।। २-४०-३

यज्ञस्य च न विघ्नः स्यात् प्रजानां च हितं भवेत्।

यथा सर्वत्र तत्सर्वं ब्रूहि मेऽद्य पितामह।। २-४०-४

इत्युक्तवति धर्मज्ञे धर्मराजे युधिष्ठिरे।

उवाचेदं वचो भीष्मस्ततः कुरुपितामहः।। २-४०-५

मा भैस्त्वं कुरुशार्दूल श्वा सिंहं हन्तुमर्हति।

शिवः पन्थाः सुनीतोऽत्र मया पूर्वतरं वृतः।। २-४०-६

प्रसुप्ते हि यथा सिंहे श्वानस्तस्मिन् समागताः।

भषेयुः सहिताः सर्वे तथेमे वसुधाधिपाः।। २-४०-७

वृष्णिसिंहस्य सुप्तस्य तथामी प्रमुखे स्थिताः।

भषन्ते तात सङ्क्रुद्धाः श्वानः सिंहस्य सन्निधौ।। २-४०-८

न हि सम्बुध्यते यावत्सुप्तः सिंह इवाच्युतः।

ऋादिदं ज्ञातपूर्वं हि तव संस्तोतुमिच्छतः।ऋ

तेन सिंहीकरोत्येतान्नृसिंहश्चेदिपुङ्गवः।। २-४०-९

पार्थिवान् पार्थिवश्रेष्ठः शिशुपालोऽप्यचेतनः।

सर्वान् सर्वात्मना तात नेतुकामो यमक्षयम्।। २-४०-१०

नूनमेतत्समादातुं पुनरिच्छत्यधोक्षजः।

यदस्य शिशुपालस्य तेजस्तिष्ठति भारत।। २-४०-११

विप्लुता चास्य भद्रं ते बुद्धिर्बुद्धिमतां वर।

चेदिराजस्य कौन्तेय सर्वेषां च महीक्षिताम्।। २-४०-१२

आदातुं च नरव्याघ्रो यं यमिच्छत्ययं तदा।

तस्य विप्लवते बुद्धिरेवं चेदिपतेर्यथा।। २-४०-१३

चतुर्विधानां भूतानां त्रिषु लोकेषु माधवः।

प्रभवश्चैव सर्वेषां निधनं च युधिष्ठिरः।। २-४०-१४

वैशम्पायन उवाच

इति तस्य वचः श्रुत्वा ततश्चेदिपतिर्नृपः।

भीष्मं रूक्षाक्षरा वाचः श्रावयामास भारत।। २-४०-१५

इति श्रीमहाभारते सभापर्वणि शिशुपालवधपर्वणि युधिष्ठिराश्वासने चत्वारिंशोऽध्यायः।। ४०।।